

Nr 15.

Warszawa, dn. 20 lipca 1935 r.

Ogóln. zbioru Nr 636.

WYDAWCA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych—Prezes Rady Związku inż. **Piotr Drzewiecki**.
Za redaktora odpowiedzialnego **Witold Eychler**.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: **Warszawa, ul. Traugutta 4, tel. 594-26**. Adres telegr.: „**Metalowcy—Warszawa**”.

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju: zł 5 kwartalnie. Numer pojedynczy zł. 1.—

TREŚĆ NUMERU: Z Ministerstwa Przemysłu i Handlu. — Potaniecie kredytów eksportowych w Banku Polskim. — Termin wnoszenia podań przez osoby prawne, ubiegające się o ulgi w spłacie zaległości podatkowych. — Zmiany i uzupełnienia taryfy osobowej i towarowej linii normalnotorowych polskich kolei państwowych. — Zmiana w przepisach, dotyczących postępowania odwoławczego od decyzji Biur Funduszu Pracy i ich ekspozytur. — Zwinięcie oddziału Banku Gospodarstwa Krajowego w Łucku. — Robotnicze bilety kolejowe. — Postulaty S. I. M. P. w sprawach przemysłu metalowego przetwórczego. — Nadzwyczajna danina majątkowa — Urlopy robotników. — Wystawa budowlano-mieszkaniowa. — Oczyszczanie miast od nadmiaru dymów. — Kronika związkowa. — Kronika. — Ceny.

Z MINISTERSTWA PRZEMYSŁU I HANDLU

„Monitor Polski“ podaje komunikat, że z polecenia p. Ministra Przemysłu i Handlu Państwowy Instytut Eksportowy rozpoczyna prace nad szczegółowym badaniem aktualnych warunków kredytowych, transportowych i t. p. poszczególnych firm eksportujących oraz współpracujących z eksportem.

Firmy te będą indywidualnie zapraszane przez Instytut — ze ściślejszym wskazaniem zakresu badań. Jednakowoż te firmy, które w najbliższym czasie zaproszeń takich nie otrzymają, a mają w omawianej dziedzinie dezyderaty do zgłoszenia, powinny się zwracać do Instytutu z prośbą o ich wezwanie.

Prace wspomniane mają być przeprowadzone w ciągu lipca.

POTANIECIE KREDYTÓW EKSPORTOWYCH W BANKU POLSKIM

„Monitor Polski“ podaje wiadomość o uchwałę Rady Banku Polskiego, ustalającej obniżoną stopę procentową od weksli zagranicznych, wynikających z eksportu, wystawionych w złotych, jak również w walutach zagranicznych.

Przy wekslach z terminem płatności do 3 miesięcy, stopa wynosić będzie 4%, z terminem 3 — 6 miesięcy 3%.

TERMIN WNOŠZENIA PODAŃ PRZEZ OSOBY PRAWNE, UBIEGAJĄCE SIĘ O ULGI W SPŁACIE ZALEGŁOŚCI PODATKOWYCH

Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie komunikuje, iż w myśl postanowień rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 15 czerwca r. b. (Dz. U. R. P. Nr. 45 poz. 309) osoby prawne (np. spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością), pragnące

skorzystać z ulg w spłacie zaległości podatkowych, przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 15 kwietnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 29 poz. 225), winny złożyć władzom skarbowym odpowiednio podania w terminie do dnia 1 sierpnia 1935 r.

ZMIANY I UZUPEŁNIENIA TARYFY OSOBOWEJ I TOWAROWEJ LINII NORMALNOTOROWYCH POLSKICH KOLEI PAŃSTWOWYCH

W części II—zeszyt 1—6 Dziennika Taryf i Zarządzeń Kolejowych Nr. 24 poz. 279 zaszła następująca zmiana:

1) w załączniku 1 do taryf wyjątkowych H na przewóz żelaza, w wykazie stacji, przy których znajdują się zakłady metalurgiczne, dodano stację Piotrków (str. 234).

2) taryfę wyjątkową H4 na przewóz rudy cynkowej i żużli, zawierających cynk, ołów lub miedź, rozszerzono na żuźle, zawierające wszelkie metale nieszlachetne (str. 169).

3) taryfę wyjątkową H 7 na przewóz żelaza i wyrobów z niego rozszerzono na podkówki do butów (str. 199).

4) w taryfie wyjątkowej R 1, na przewóz różnych towarów dodano nowe relacje: Strzemieszyce Południowe — Łódź, Chojny, Karolew, Pabjanice i Zgierz, łącznie Strzemieszyce Południowe — Warszawa, Legionowo łącznie (str. 319).

W części II—zeszyt 2 (Dziennik Taryf i Zarządzeń Nr. 25), poz. 316:

1) taryfę wyjątkową PH 2, na przewóz rudy cynkowej i żużli, zawierających cynk, ołów lub miedź, rozszerzono na żuźle, zawierające wszelkie metale nieszlachetne (str. 77).

2) taryfę wyjątkową PH 5, na przewóz żelaza i wyrobów z niego rozszerzono na podkówki do butów (str. 83).

W części II—zeszyt 1—6 (Dziennik Taryf i Zarządzeń Nr. 25), poz. 316: taryfę H 11, na przewóz żelaza i wyrobów z niego rozszerzono na kompresory (str. 231).

W części II—zeszyt 2 (Dz. Taryf i Zarządzeń Nr. 27), poz. 338 taryfę wyjątkową PH 7, na przewóz żelaza i wyrobów z niego rozszerzono na kompresory (str. 88).

W aneksie do części II (Dz. Taryf i Zarządzeń Nr. 25) poz. 316 i Dz. Taryf i Zarządzeń Nr. 25 poz. 338:

1) w pozycji h 19, na przewóz złomu termin zebrania wymaganego kontyngentu przesunięto do dn. 30 września 1935 r. (str. 57).

2) wprowadzono nową pozycję aneksu h 23 na wywóz plugów z Grudziądza do Afryki przez porty pod warunkiem wywiezienia minimalnego kontyngentu 390 ton.

ZMIANA W PRZEPISACH, DOTYCZĄCYCH POSTĘPOWANIA ODWOŁAWCZEGO OD DECYZYJ BIUR FUNDUSZU PRACY I ICH EKSPOZYTUR

Rozporządzeniem Ministra Opieki Społecznej, ogłoszonym w Dzienniku Ustaw Nr. 41 poz. 280, zmienione zostały niektóre przepisy, dotyczące postępowania odwoławczego od decyzji biur Funduszu Pracy i ich ekspozytur. Od decyzji, wydawanych w zakresie: 1) objęcia obowiązkiem zabezpieczenia na wypadek bezrobocia, lub wyłączenia z pod jego obowiązk; 2) wymiaru wkładek z tytułu zabezpieczenia robotników na wypadek bezrobocia i in., przysługuje odwołanie w ciągu 14 dni od doręczenia decyzji. Dotychczas o dopuszczalności, lub niedopuszczalności odwołania wzgl. o uchybieniu terminu, decydował wojewoda (wzgl. Komisarz Rządu) w jednej instancji, obecnie po zmianie decydować będą w tym zakresie: w pierwszej instancji: wojewódzkie biuro Funduszu Pracy, bądź jego ekspozytura, w drugiej instancji — ostatecznie — wojewoda (Komisarz Rządu na m. st. Warszawę).

Zmienioną została również zasada, że złożenie odwołania wstrzymywało wykonanie decyzji w zakresie tych spraw — obecnie złożenie odwołania nie wstrzymuje z reguły wykonania decyzji, tylko w przypadkach szczególnie uzasadnionych Fundusz Pracy, bądź jego ekspozytura, jak i wojewoda mogą wstrzymać wykonanie do czasu rozstrzygnięcia wykonania.

Rozporządzenie weszło już w życie.

ZWIĘCIE ODDZIAŁU BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO W ŁUCKU

Bank Gospodarstwa Krajowego ogłasza, że z dniem 31 lipca b. r. zostaje zwinięty Oddział Banku w Łucku. Aktywa i passywa zwiniętego oddziału obejmuje Oddział B. G. K. w Równem.

ROBOTNICZE BILETY KOLEJOWE

„Monitor Polski” podaje: Wprowadzone przez Ministerstwo Komunikacji na Polskich Kolejach Państwowych robotnicze bilety tygodniowe uprawniają za cenę trzech przejazdów jednostronnych do odbycia siedmiu przejazdów dwustronnych, ważne są wszakże nie w ciągu 7 dni od daty nabycia, lecz

od poniedziałku danego tygodnia do najbliższej niedzieli włącznie.

Bilety te sprzedawane są codziennie w kasach kolejowych.

POSTULATY S. I. M. P. W SPRAWACH PRZEMYSŁU METALOWEGO PRZETWÓRCZEGO

W nr. 13 „P. M.” podaliśmy krótką wiadomość o odczytach na temat przemysłu metalowego, jakie wygłoszone zostały w Stowarzyszeniu Inżynierów Mechaników Polskich.

W odczytach tych, wygłoszonych przez pp. inż. Czesława Klarnera, Prezesa Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie i członka Rady P. Z. P. M., inż. Piotra Drzewieckiego Prezesa Rady i Zarządu P. Z. P. M. oraz inż. Antoniego Dunin-Słepsia dyrektora P. Z. P. M. omówiony został całokształt obecnej sytuacji przemysłu metalowego przetwórczego, oraz wpływające z tej sytuacji wnioski.

Wnioski te zostały zredagowane w sposób następujący:

A. Dotyczące własnego zakresu działania przemysłowców.

1) W celu obniżenia kosztów produkcji i cen, przemysłowcy oraz branżowe związki przetwórczego przemysłu metalowego powinni dążyć do prawidłowej organizacji produkcji przez stosowanie najlepszych metod pracy, racjonalnej organizacji, w celu usunięcia marnotrawstwa materiału, energii i czasu, oraz przez specjalizację produkcji i normalizację wyrobów.

2) Współczesny zakład wytwórczy winien śledzić za wymaganiami swego rynku, dostosowywać do nich swoją produkcję, stale stosować ulepszenia techniczne, szkolić i specjalizować swój personel.

3) Każde zdrowe przedsiębiorstwo powinno tworzyć rezerwy w celu zabezpieczenia sobie środków na amortyzację i ulepszenie urządzeń oraz na przetrwanie wahań koniunkturalnych

B. W odniesieniu do ogólnych warunków zewnętrznych, w jakich przemysł ma pracować.

1) Należy dążyć, przez odpowiednie zmodernizowanie produkcji i jej selekcję, przez stosowanie najnowszych metod oraz przez obniżenie obciążeń socjalnych i podatkowych, do obniżenia kosztów surowców i do podniesienia jakości wyrobów wedle wzoru krajów, które pod tym względem przodują. Poza tem powinno być przeprowadzone:

2) Obniżenie kosztów transportu do poziomu taryf kolejowych 1929 r. w dostosowaniu do obniżonej wartości ładunków.

3) Przeprowadzenie zapowiedzianego obniżenia obciążeń socjalnych i podatkowych.

4) Ścisłe przestrzeganie w przedsiębiorstwach odpisów na amortyzację i modernizację instalacji. W celu zachęcenia do modernizacji urządzeń, wszelkie wydatki na inwestycje powinny być potrącane z dochodu, podlegającego opodatkowaniu.

5) Wzmocnienie ochrony krajowej produkcji przed zbędnym importem przez nieudzielanie ulg wwozowych na wyroby przemysłu metalowego przetwórczego, wyrabiane w kraju, oraz przez stosowanie należytej ochrony celnej przed konkurencją zagranicznych zakładów, korzystających z surowców polskich po niskich cenach eksportowych, gdy nasze wytwórnie pracują na surowcach o wysokich cenach wewnętrznych.

6) W umowach rządowych i samorządowych nie należy stawiać zbyt wygórowanych, teoretycznych wymagań technicznych lub zbyt krótkich terminów, a ograniczać się do istotnych potrzeb danej dostawy; w razie przekroczenia terminów pobierać kary

konwencyonalne tylko wówczas, gdy istotnie z tego powodu odbiorca poniósł straty.

7) Należy zwolnić solidne przedsiębiorstwa, posiadające własny majątek, od składania wadłów przy przetargach i wykonywaniu dostaw w instytucjach państwowych i samorządowych, ograniczając się do sola weksli tych przedsiębiorstw, jako zabezpieczenia otrzymywanych zaliczek. Zbyt formalne stosowanie ogólnych warunków umów oraz żądanie gwarancji banków powoduje zbędne podrożenie produkcji i zmniejszenie środków obrotowych przedsiębiorstw.

8) Należy wprowadzić zasadę, że warsztaty szkolne nie powinny konkurować z innymi zakładami przetwórczymi, lecz powinny ograniczyć się do wytwarzania wyrobów na swoje potrzeby, lub przedmiotów niewyrabianych w kraju, wzorem ostatniego rozporządzenia p. Ministra Sprawiedliwości względem warsztatów więziennych

9) Należy upłynnić zamrożone należności, przypadające przemysłowi metalowemu przetwórczemu od samorządów i rolnictwa, które wobec ostatnich zarządzeń odroczeniowych stały się czasowo nieściągalne i pozbawiły zupełnie nieoczekiwanie przedsiębiorstwa środków obrotowych. Aż do czasu upłynnienia wyżej wskazanych zamrożonych należności należałoby wstrzymać ściąganie podatku obrotowego i dochodowego oraz naliczanie kar i odsetek za zwłokę. W szczególności dotyczy to fabryk maszyn i narzędzi rolniczych, których produkcja zależy w 100% od rolnictwa i które powinny korzystać z tych samych ulg, co rolnictwo. W szczególności rozpowszechnić na fabryki maszyn i narzędzi rolniczych dekret Prezydenta Rzplitej z dn. 24. X. 1934 r. o ulgach dla dłużników Skarbu Państwa i instytucyj prawa publicznego, z tytułu należności mających charakter długów rolniczych.

C. Wnioski dotyczące specjalnie eksportu.

1) Ześrodkowanie wszystkich decyzji w sprawach eksportowych w jednej instytucji, przynajmniej w stosunku do przemysłu metalowego przetwórczego, i należyte uświadamianie wytwórców o trybie postępowania.

2) Wobec tego, że eksport wyrobów przetwórczych jest nieznacznie korzystniejszy od eksportu surowców, surowce na eksport pośredni powinny być dostarczane wytwórniom po cenach nie wyższych, niż się je dostarcza na rynki zagraniczne dla zagranicznej konkurencji.

3) Przyspieszenie wprowadzenia automatycznego obrotu uszlachetniającego czynnego według stałej listy surowców i półfabrykatów oraz stosowanie obrotu uszlachetniającego w tych wypadkach, gdy zastosowanie zagranicznego surowca jest postawione przez odbiorcę zagranicznego, jako warunek wydania zamówienia.

4) Z powodów, wskazanych w punkcie 2-im, ulgi w taryfach kolejowych, stosowane do przewozów na eksport bezpośredni, powinny być stosowane do przewozu surowców i półfabrykatów na eksport pośredni, dostarczany wytwórniom.

5) Z tych samych powodów zwolnienie od podatku przemysłowego transakcyj eksportowych bezpośrednich należy rozpowszechnić na transakcje pośredniego eksportu.

6) Związki branżowe powinny poświęcać szczególną uwagę zorganizowaniu odpowiednich placówek handlowych zagranicą. Środki na to powinny być dostarczone przez syndykaty danej branży.

7) Powinna być prowadzona stała propaganda naszych wyrobów zagranicą przez odpowiednie wydawnictwa informacyjne oraz wystawy, pokazy i odczyty.

Powyższe wnioski były przedmiotem szerokiej i wyczerpującej dyskusji na terenie Stowarzyszenia Inżynierów Mechaników Polskich i stanowiły podstawę dla opracowania przez Zarząd Stowarzyszenia „Postulatów polityki gospodarczej w zakresie rozwoju przemysłu metalowego w Polsce“.

Postulaty te zostały następnie zgłoszone na Zjazd Inżynierów Mechaników Polskich, jaki odbył się we Lwowie w dn. 9 i 10 czerwca b. r. i przezeń uchwalone.

Następnie Postulaty zostały zgłoszone przez delegację S. I. M. P-u złożoną z pp. inż. K. Wierzejskiego, dyr. nacz. Państwowych Wytwórni Uzbrojenia, prezesa Stowarzyszenia, prof. Rytla dyr. Stowarzyszenia Mechaników Polskich z Ameryki oraz pułk. Witkowskiego kierownika Instytutu Badań Uzbrojenia Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej prof. Ignacemu Mościckiemu oraz Panu Ministrowi Przemysłu i Handlu H. Floyar-Rajchmanowi.

Ze względów na szczupłość rozmiarów naszego pisma nie drukujemy treści odczytów i „Postulatów“ natomiast zalecamy gorąco naszym czytelnikom zapoznanie się z tym materiałem, ogłoszonym w całości w nr. 11 „Przeglądu Mechanicznego“ organu Stowarzyszenia Inżynierów Mechaników Polskich.

NADZWYCZAJNA DANINA MAJĄTKOWA

Nadzwyczajna danina majątkowa wprowadzona została ustawą z dnia 24 marca 1933 r. (Dz. U Nr. 29 poz. 248): ma ona być pobierana w latach 1933 do 1937 włącznie i jest skontyngentowana na 24 milj. zł. rocznie. Daninę uiszczają trzy grupy płatników, z których pierwszą stanowią płatnicy państwowego podatku gruntowego, drugą płatnicy państwowego podatku przemysłowego i trzecią płatnicy państwowego podatku od nieruchomości. Ogólny kontyngent podzielony jest w ten sposób, że na płatników pierwszej grupy przypada 10 milj. rocznie, na płatników drugiej grupy 10,5 milj. i wreszcie na płatników trzeciej grupy 3,5 milj. Corocznie ustalane są stopy podatkowe dla każdej grupy w ten sposób, aby każda z tych grup pokryła swoją część kontyngentu.

Nadzwyczajna danina majątkowa, jak się wyraża ustawa wprowadzona została wzamian za umorzoną część podatku majątkowego z roku 1923. Przypominamy, że podatek majątkowy był również skontyngentowany i rozdzielony pomiędzy trzy grupy płatników Ustawa o podatku majątkowym z 1923 r. nie została wykonana; ściągnięta została jedynie część podatku i w okresie dłuższym, aniżeli wskazany w ustawie. Ustawa o nadzwyczajnej daninie majątkowej umorzyła tę resztę podatku majątkowego z 1923 r., która nie była jeszcze płatna do czasu wejścia w życie nadzwyczajnej daniny majątkowej.

Jak wskazaliśmy, płatnicy państwowego podatku przemysłowego mają uiszczyć corocznie 10,5 milj. zł. W grupie tej zwolnieni są ci, których obrót nie przekracza 20 tys. zł. Ustanowione są dwie stopy podatkowe; jedna dla obrotów do 50 tys. zł. druga dla obrotów wyższych. Stopa podatku wyrażona jest w formie odsetka od obrotu.

Ustawa postanawia, że dla przedsiębiorstw osiągających obrót do 50 tys. zł. stopa podatku wynosi 0,04% zaś dla przedsiębiorstw większych 0,06%. Ponieważ jednak musi być osiągnięty kontyngent 10,5 milj., w razie zmniejszenia się obrotów zwiększa się stopa nadzwyczajnej daniny majątkowej. W rzeczywistości stopy daniny majątkowej okazały się wyższe aniżeli przewidywała ustawa i wynosiły:

dla płatników drugiej grupy: w roku 1933: 0,06% i 0,09%, w roku 1934: 0,08% i 0,12%, w roku 1935: 0,09% i 0,135%.

Nadzwyczajna danina majątkowa wolna jest od 10%-wego względnie 15%-wego dodatku i nie mogą być do niej pobierane żadne dodatki samorządowe.

Stopa nadzwyczajnej daniny majątkowej na r. 1935 dla płatników państwowego podatku przemysłowego określona została na 0,09% (0,9 od tysiąca) od obrotu dla przedsiębiorstw, których obrót nie przewyższa 50 000 zł. rocznie i na 0,135% (1,35 od tysiąca) dla pozostałych przedsiębiorstw.

Danina płatna była do dnia 30 czerwca 1935 r. łącznie.

URLOPY ROBOTNIKÓW

Niejasne postanowienia ustawy o urlopach od pierwszego roku działania ustawy aż do chwili obecnej powodują liczne zatargi rozstrzygane często dopiero przez Sąd Najwyższy. Zresztą i orzecznictwo Sądu Najwyższego w niektórych sprawach nie daje jednolitej odpowiedzi.

Wobec sezonu urlopowego, w którym różne wątpliwości interpretacyjne odżyły na nowo, podajemy w skróceniu omówienie najważniejszych postanowień ustawy o urlopach.

1. Prawo do urlopu i długość urlopu.

Po przepracowaniu roku w jednym przedsiębiorstwie robotnik uzyskuje prawo do 8-dniowego urlopu, młodociany (do lat 18) do 14-dniowego urlopu. Jeżeli młodociany uzyskał prawo do urlopu przed ukończeniem lat 18-tu, to jeśli zrealizowanie tego prawa wypadnie w chwili, kiedy ma już ukończone 18 lat, należy mu się urlop 14-dniowy. Terminatorzy i uczniowie otrzymują 14-dniowy urlop niezależnie od swego wieku.

Do uzyskania urlopu konieczną jest roczna nieprzerwana praca. Odlicza się od okresu rocznego wszystkie przerwy w pracy *połączone z rozwiązaniem umowy o pracę* za wyjątkiem choroby, niebezpiecznego wypadku i ćwiczeń wojskowych.

Dniówki opuszczone z winy pracownika mogą być tylko wtedy odliczone jeśli: a) została z tego powodu rozwiązana umowa o pracę (jest to możliwe, jeśli nieobecność robotnika trwa dłużej niż trzy dni), b) jeśli została uzyskana zgoda pracownika na takie odliczenie.

Rok pracy wymagany jest dla pierwszego urlopu. Następny urlop robotnik *uzyskuje w następnym roku kalendarzowym*. Jeśli jednak była przerwa w pracy dłuższa niż 3 miesiące połączona z rozwiązaniem umowy o pracę, to poprzedniej pracy nie liczy się do urlopu, a więc robotnik musi ponownie przepracować pełny rok.

Z temi samymi zastrzeżeniami, robotnik uzyskuje prawo do 15 dniowego urlopu po przepracowaniu 3 lat w jednym przedsiębiorstwie.

Całkowita czy też częściowa zmiana własności przedsiębiorstwa (choćby nawet połączona była ze zmianą firmy i zmianą rodzaju produkcji) nie pozbawia praw do urlopu robotników zatrudnionych w tem przedsiębiorstwie.

2. Wyznaczenie kolejności urlopu.

Kolejność urlopów ustala bądź przedsiębiorstwo w porozumieniu z przedstawicielstwem ogółu pracowników, bądź tylko zarząd przedsiębiorstwa jeśli tego rodzaju przedstawicielstwo nie zostało wyłonione.

Układając listę urlopową należy również brać pod uwagę tych pracowników, którzy aczkolwiek nie mają jeszcze prawa do urlopu, lecz w chwili udzielania urlopów prawo to nabadą.

Jeśli kolejność została już ustalona, wszelkie zmiany mogą być dokonane tylko za zgodą zarządu przedsiębiorstwa i zainteresowanego pracownika.

Jeśli pracownik nie skorzystał z urlopu w wyznaczonym terminie — traci prawo do urlopu. Wyjątkiem jest choroba, która upoważnia pracownika do żądania zmiany terminu (za chorobę można uważać jedynie stwierdzoną przez ubezpieczalnię społeczną niezdolność do pracy).

Jeśli kolejność urlopu nie została przeprowadzona, względnie jeśli przy ustalaniu kolejności robotnik został pominięty, winien zgłosić swą pretensję do urlopu. Niezgłoszenie tej pretensji w danym roku pozbawia pracownika prawa do jakiegokolwiek odszkodowania lub do dłuższego urlopu w roku następnym.

Sąd Najwyższy ustalił wiążącą zasadę prawną, iż urlop nie może być udzielony w okresie wypowiedzenia umowy o pracę.

3. Wynagrodzenie za urlop.

Wynagrodzenie za czas urlopu płatne jest zdołu, a oblicza je się w sposób następujący, przyjmując we wszystkich wypadkach wspólną zasadę, *iż do wynagrodzenia urlopowego nie wlicza się zarówno wynagrodzenia w naturze jak i wynagrodzenia za godziny nadliczbowe:*

a) Wynagrodzenie urlopowe przy pracy od godziny lub na dniówkę.

Dla obliczenia wysokości zapłaty za dzień urlopu (zgodnie § 27 rozporządzenia z dnia 11 czerwca 1923 r., które nie utraciło mocy obowiązującej) należy obliczyć przeciętną liczbę dni na tydzień, przepracowanych przez robotnika w ciągu 3 miesięcy, bezpośrednio poprzedzających urlop, t. zn. całkowitą liczbę dni, przepracowanych w tym okresie, podzielić przez 13; dzienną płacę robotnika pomnożyć przez obliczoną w wyżej podany sposób przeciętną liczbę dni pracy na tydzień, otrzymany rezultat podzielić przez 6.

Otrzymaną w powyższy sposób dniówkę pomnożyć przez liczbę dni urlopowych (z wyłączeniem niedziel i świąt, jeżeli praca w te dni się nie odbywa).

Przypominamy, iż art. 2 i 4 ustawy urlopowej, w brzmieniu zmienionem nowelą z dn. 22 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27) ustalają: a) iż na niedziele i dni świąteczne, przypadające w czasie urlopu, robotnik nie otrzymuje wynagrodzenia, b) że urlop może być udzielony bezpośrednio po ukończeniu pracy, a więc np. po wypłacie w sobotę. W tym wypadku niedziela jest pierwszym dniem urlopu.

Przykład:

Robotnik, otrzymującą płacę dniówkową zł. 9 dziennie, pracował 52 dni w bezpośrednio poprzedzającym urlopie okresie 3-miesięcznym. Przeciętna ilość dni pracy na tydzień wynosiła (52 : 13) — 4 dni. Uzyskany w ten sposób wynik należy przemnożyć przez stawkę dzienną 9 zł. co daje 36 zł. i podzielić przez 6 z czego otrzymamy wynagrodzenie za dniówkę urlopową — 6 zł. Jeśli 8 dniowy urlop robotnik rozpoczyna w niedzielę, to otrzymuje wynagrodzenie za sześć dni urlopowych (6 zł. × 6) t. j. 36 zł. jeśli w niedzielę rozpoczyna urlop 15-dniowy, to otrzymuje wynagrodzenie za dwanaście dni urlopowych (6 zł. × 12) t. j. 72 zł.

Jeśli w czasie urlopu były święta (poza niedziela-mi) — wynagrodzenie odpowiednio się zmniejsza.

b) Wynagrodzenie urlopowe przy pracy na akord lub od sztuki.

W celu ustalenia wynagrodzenia, przypadającego na czas urlopu, należy obliczyć według cennika bieżącego, obowiązującego w czasie urlopu, zarobek robotnika z ostatnich trzech miesięcy zgodnie z ilością pracy, wykonanej przez niego w okresie ostatnich trzech miesięcy i uzyskaną w ten sposób sumę zarobków podzielić przez liczbę dni, w których faktycznie pracował w ostatnim 3-miesięcznym okresie, bezpośrednio poprzedzającym udzielony mu urlop, wynikły zaś z tego dzielenia iloraz pomnożyć przez liczbę dni, przypadających w okresie urlopu, w których pracownik *miałby pracować* stosownie do warunków umowy o pracę, obowiązujących w czasie rozpoczęcia urlopu.

Powyższe wyjaśnienie jest oparte na orzeczeniu Sądu Najwyższego Nr. C. Prez. 6/34 z dn. 17 grudnia 1934 r., wyjaśniającem w sposób wiążący § 28 rozporządzenia z dn. 11 czerwca 1923 r.

Przykład:

Jeśli np. robotnik w ciągu 3 miesięcy, poprzedzający urlop według cennika obowiązującego w czasie urlopu, zarobił 450 zł., wykonując faktycznie pracę w ciągu 3 dni tygodnia, a więc łącznie w ciągu 39 dni, to jego wynagrodzenie za dzień urlopu wyniesie (450 : 39) 11 zł. 54 gr.

Kwotę tę należy przemnożyć nie przez wszystkie dni urlopu, lecz tylko przez te dni powszednie, które zgodnie z umową o pracę, obowiązującą w chwili rozpoczęcia urlopu, byłyby rzeczywiście przepracowane, gdyby robotnik w okresie urlopu pracował. (Skrócenie tygodnia pracy wynika z umowy o pracę z robotnikiem). Robotnik, którego dzienny zarobek urlopowy obliczyliśmy w wysokości 11 zł. 54 gr. zgodnie z umową o pracę obowiązującą w chwili rozpoczęcia urlopu, pracował 3 dni w tygodniu. Jeśli 8-dniowy urlop robotnik rozpoczyna w niedzielę zgodnie z przepisami ustawy przez dni urlopowe należy rozumieć kolejno po sobie następujące dni kalendarzowe, poczynając od ostatniego dnia pracy, to płatnych dni urlopowych wypadnie 3 (przy urlopie 15-dniowym — 6). Mnożąc więc dzienne wynagrodzenie urlopowe przez 3 (przy urlopie 15-dniowym przez 6) otrzymujemy wynagrodzenie urlopowe w pierwszym przypadku w sumie 34 zł. 62 gr. i w drugim przypadku w sumie 69 zł. 24 gr.

Jeśli w okresie 3-miesięcznym przed urlopem robotnik miał dni pracy o nierównej długości, dla obrachunku wynagrodzenia urlopowego, trzeba je przeliczyć na dniówki 8-godzinne.

c) Wynagrodzenie urlopowe przy pracy częściowo dniówkowej, częściowo akordowej.

W tym wypadku wynagrodzenie urlopowe składa się z dwóch części odrębnie obliczanych, pierwsza według sposobu pod a), druga według sposobu wskazanego pod b).

d) Wynagrodzenie urlopowe przy systemie płac dniówkowych połączonym z premjami.

W tym wypadku przyjmuje się tę samą zasadę co i przy płacy dniówkowej z tym jednak, że dla ustalenia przeciętnej dniówki łączny zarobek (dniówki i premje), otrzymany przez robotnika w ciągu 3 miesięcy, poprzedzających urlop, dzieli się przez liczbę przepracowanych dniówek. Dalszy obrachunek jak pod a).

Przykład:

Robotnik otrzymujący płacę dniówkową 7 zł. dziennie pracował 52 dni w bezpośrednio poprzedzającym urlopie 3-miesięcznym okresie. Niezależnie od płacy dniówkowej robotnik uzyskał w tym okresie premje, wynoszące łącznie 104 zł. Ażeby uzyskać przeciętną dniówkę, do zarobku, uzyskanego z pracy dniówkowej (152 × 7 = 364 zł.) dodajemy zarobek premjowy (104 zł.); sumę 468 zł. dzielimy następnie przez 52 i uzyskujemy przeciętny zarobek dzienny 9 zł. Obliczamy teraz wynagrodzenie urlopowe jak wyżej w p. 2, mianowicie 52 : 13 × 9, a uzyskany wynik dzielimy przez 6. Daje to wynagrodzenie za dzień urlopu w kwocie 6 zł., a za cały 8-dniowy urlop rozpoczęty w niedzielę 36 zł.

Pracodawca, który stwierdzi, że urlopowany robotnik przyjął pracę w innym przedsiębiorstwie, może odmówić wypłaty wynagrodzenia urlopowego.

4. Odszkodowanie za niewykorzystany urlop.

Robotnikowi tylko wtedy przysługuje prawo do odszkodowania, jeśli nabył prawo do urlopu, a przed realizowaniem tego prawa został zwolniony z pracy. Wysokość odszkodowania należy obliczać tak, jakby obliczało się wynagrodzenie urlopowe, gdyby robotnik uzyskał urlop w chwili rozwiązania umowy o pracę.

Robotnik nie ma prawa do odszkodowania, jeśli sam rozwiązał umowę o pracę lub został wydalony z ważnych przyczyn bez odszkodowania.

5. Terminy udzielania urlopów robotniczych.

Art. 5 ustawy postanawia w sposób ogólny, że kierownictwo przedsiębiorstwa winno ustalić plan urlopów w ten sposób, aby co najmniej 50% ogólnej liczby pracowników (robotników i pracowników umysłowych) korzystało z urlopów w czasie od 1 maja do 30 września.

Obowiązek ten nie dotyczy niektórych rodzajów przedsiębiorstw, których wzmożona działalność przypada w sezonie letnim. Do tego rodzaju przedsiębiorstw zostały zaliczone między innymi, następujące działy przemysłu metalowego:

- a) naprawa maszyn rolniczych;
- b) odlewnie żelaza, związane z budownictwem, oraz z naprawą i budową maszyn rolniczych;

c) kowalstwo i ślusarstwo, związane z budownictwem oraz z naprawą i budową maszyn rolniczych;

d) konstrukcje żelazne zewnętrzne.

Wspomniane działy pracy nie są skrupowane udzielaniem urlopów w określonych miesiącach, mogą je udzielać w ciągu całego roku, nawet z całkowitem pominięciem terminu między 1 majem a 30 wrześniem.

WYSTAWA BUDOWLANO-MIESZKANIOWA

Urządzona w Warszawie w dzielnicy „Koło” (dojazd tramwajami 9 i W.) przez Bank Gospodarstwa Krajowego wystawa Budowlano-Mieszkaniowa ma na celu uświadomienie, drogą pokazu, szerokich mas społeczeństwa, a specjalnie tych, którzy budują małe domy mieszkalne na własny użytek, o tych wszystkich zagadnieniach, jakie są związane z budową małego domu o 2 lub 3 pokojach.

Dla celu powyższego Bank Gospodarstwa Krajowego wybrał teren, położony w zaniedbanej dotychczas dzielnicy miasta, który to teren był pełen do niedawna nieczystości i ścieków z sąsiednich zakładów przemysłowych, pokryty wydmami lotnego piasku.

Przeprowadzono więc tam najpierw prace niwelacyjne, kanalizacyjne, wodociągowe, zaprowadzono elektryczność oraz urządzono arterje komunikacyjne. Prace te wykonane zostały z funduszu specjalnego rachunku terenowego w Banku Gospodarstwa Krajowego i stanowiły początek osiedla.

Na przygotowanych w ten sposób terenach sporządzony został racjonalny plan parcelacyjny, który przewiduje zabudowę domami różnej kategorii osobnymi (cottage), bliźniaczymi i szeregowymi.

Działki w liczbie około 200 zostały wytyczone i zaopatrzone miejskimi numerami hipotecznymi — są one obecnie do sprzedania w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Przewiduje się jeszcze przygotowanie dalszych kilkuset parcel z terenów państwowych i miejskich na „Kole”. W ten sposób obecna wystawa staje się jakby wzorem racjonalnego zakładania dzielnic mieszkaniowych dla mniej zamożnych rzesz pracowniczych. Na terenie powyższym wybudowano szereg domów mieszkalnych trzech typów: domy osobne (cottage), bliźniacze i szeregowy. Domy te, po zamknięciu wystawy, zostaną wraz z gruntami na których zostały zbudowane sprzedane na ulgowych warunkach.

Jednocześnie B. G. K. zorganizował na wystawie przegląd branż przemysłu budowlanego, a więc i metalowego, który to przegląd pozwala zaobserwować postęp z ostatnich lat w tej dziedzinie.

Z przemysłu metalowego przetwórczego w pawilonie bocznym (stoisko 21, 22) wystawione są ekspozyty Gazowni Miejskiej przy udziale firm: Herzfeld i Victorius S. A. w Grudziądzu, Jan Serkowski w Warszawie i innych. Wystawione są kucharki, piece kąpielowe, grzejniki do wody, żelazka do prasowania, piece do ogrzewania i. t. d.

Dalej w stoisku 23 firma Lilpop, Rau i Loewenstein S. A. wystawia maszyny pralnicze i maszyny do prasowania.

W stoisku 25 firma American—Union, fabryka pieców Sp. z o. o. wystawia piece do ogrzewania pomieszczeń.

W stoisku 58 Tow. Akc. Zakładów Hutniczych Huta Bankowa w Dąbrowie wystawia stal „Isteg”. Stoiska 60—66 zajęte są przez Syndykat Polskich Hut Żelaznych. Ekspozyty stanowią konstrukcje stalowe, nitowane i spawane, okna, drzwi i futryny stalowe, rury, siatki, blacha ocynkowana, falista i nierdzewna.

Katowicka Spółka Akc. dla Górnictwa i Hutnictwa wystawia w stoisku 68 modeli domów o szkieletcie stalowym i modele garaży z blachy falistej.

W stoisku 75 fabryka okuć budowlanych inż. Dobrowolski i S-ka wystawia okucia z białego metalu, w stoisku 77 firma B-cia Lubert S. A. również okucia budowlane do okien i drzwi — żelazne, mosiężne i z innych metali.

Na wolnych terenach w stoisku Nr. 1 Tow. Starachowickich Zakładów Górniczych S. A. urządziło pokaz kotłów do centralnego ogrzewania, grzejników, rur jednokielichowych i dwukielichowych, kształtek kanalizacyjnych i wodociągowych, okien i t. d. Syndykat Polskich Hut Żelaznych w stoisku III wystawia fragment szkieletu żelaznego, demonstrując jednocześnie różne rodzaje wypełnienia ścian i stropów.

Stoisko XVII zajęte jest przez ekspozyty z blachy cynkowej w zastosowaniu budowlanym i zdobniczym oraz do sprzętów domowych. Biura Sprzedaży Walcowni Cynku Sp. z o. o. w Katowicach, wreszcie w stoisku XIX Cynkownia Warszawska, Huta „Pokój” oraz Śląski Przemysł Cynkowy S. A. wystawiają wspólne taśmy żelazne walcowane i cynkowane systemu inż. Sędzimira oraz różne wyroby żelazne cynkowane.

W gotowych do użytku domach mieszkalnych niektórzy wystawcy pomieścili również artykuły swoich wyrobów. Z firm branży przemysłu metalowego przetwórczego w domu Nr. 2 na parterze Centralne Biuro Sprzedaży Wyrobów Sanitarnych „Cebesan” wystawiło model 8-miu wzorowo wyposażonych łazienek, a w domu Nr. 4. fabryka Konrad, Jarnuszkiewicz i S-ka wystawiła meble stalowe.

W domu Nr. 10 na parterze T-wo Sosnowieckich Fabryk Rur i Żelaza S. A. wystawia rury żebrowe, grzejniki z rur żebrowych, rury spłódkowe rury szczelinowe do ogrodzeń, rury spawane i bez szwu do wodociągów i gazu, rury cienkościennie bez szwu do wyrobu mebli nowoczesnych, słupy do lamp.

W suterrenach domu Nr. 21 komitet stołeczny L. O. P. P. urządził schron przeciwgazowy, a na parterze tegoż domu ten sam komitet urządził wystawę sprzętu przeciwgazowego.

W końcu w domu Nr. 32 Huta Ludwików S. A. w Kielcach wystawia umywalnie, zlewy klozety, radiatory stalowe, piece do centralnego ogrzewania, podkowy wmurowywane w kuchnie z nowo wprowadzonymi do programu produkcji boljerami, kucharki benzynowe „Domagaz”, kucharki elektryczne, naczynia kuchenne metalowe.

Ogrodzenie ogródków działkowych wykonały firmy: Drutownia Poznańska w Poznaniu oraz Fabryka Siatek i Ogrodzeń Drucianych Franciszek Makowiecki w Warszawie.

Cała wystawa sprawia nadzwyczaj korzystne wrażenie, gdyż B. G. K. przeprowadził drogi, ścieżki komunikacyjne, urządził plac wejściowy, teren pod

pawilony i kioski wystawców oraz wybrukował podjazd przy głównym wejściu na wystawę, zakładając zielenice przy pawilonach. Teren wystawy tonie w murawie i kwiatach. Wystawa Budowlano-Mieszkaniowa trwać będzie tylko przez sierpień r. b. poczem nastąpi jej zamknięcie przez Zarząd, ustanowiony z ramienia Banku Gospodarstwa Krajowego.

S. T.

OCZYSZCZANIE MIAST OD NADMIARU DYMÓW

Od szeregu lat czynniki rządowe i komunalne zwracają słuszną uwagę na szkodliwe warunki, jakie wytwarzają się skutkiem wydzielin dymu, zawierających prawie zawsze, oprócz gazowych produktów spalania, w większej lub mniejszej ilości części stałe w postaci sadzy, koksu, popiołu i t. p. które, osiadając, dają się dotkliwie we znaki. Szczególnie odczuwa się to w większych ośrodkach skupienia mieszkańców oraz w okręgach fabrycznych.

Nie ulega wątpliwości, że można temu zaradzić w dużej mierze i to środkami, które w krótkim czasie amortyzują się i nawet zapewniają, zależnie od okoliczności, znaczne oszczędności na opale.

W tych warunkach dążenie do usuwania przykrych lub szkodliwych następstw niewłaściwego spalania jest słuszne, a wywarcie administracyjnego przymusu do pewnego stopnia byłoby nawet pożądane. Ta jednakże pozornie prosta sprawa napotyka w praktycznym wykonaniu na wielkie trudności, to też ustawodawstwa zachodniej Europy przystępują do niej bardzo oględnie.

Technika współczesna zna cały szereg bezdymnych urządzeń, stosowanych przy paleniskach kotłów, parowozów, statków, pieców przemysłowych, pieców do ogrzewania i t. p. jednakże przymus bezwzględny wprowadzenia ich w życie mógłby zaważyć tak silnie na równowadze gospodarczej kraju, znajdującego się przytem w stanie ostrego kryzysu, że spowodowałby szereg zatargów, stając się martwą literą.

Z inicjatywy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych sprawa oddymiania została przekazana przez Magistrat m. st. Warszawy Komisji Technicznej, utworzonej przez Zrzeszenie Gazowników i Wodociągowców w Polsce. Komisja opracowywa w tym celu projekt zarządzenia który ma dotyczyć wyłącznie m. st. Warszawy. Jasne jest jednak, że wkrótce zarządzenie to stanie się obowiązujące dla całego państwa, a szczególnie dla ośrodków większego skupienia ludności, czy to miejskiej, czy fabrycznej. Nic więc dziwnego, że wiadomość o opracowaniu tego zarządzenia zaskoczyła szerokie koła gospodarcze, które interesowały się tą sprawą, zwłaszcza, że pierwotny projekt miał uzyskać natychmiastową moc wykonawczą przy ostrych sankcjach karnych, a rozszerzać się miał na paleniska wszelkiego rodzaju, bez względu na ich cel i przeznaczenie.

Wyniki żmudnej pracy Komisji technicznej doprowadzają ostatnio do tego, że przepisy, które mają być narazie wydane, będą dotyczyć tylko nowo-powstających domów mieszkalnych. Wydział Techniczno-Sanitarny Min. Spraw Wewnętrznych opracowywa ich ostateczną reakcję. Mają one uwzględnić uwagi sfer gospodarczych i specjalistów, wypowiedziane na posiedzeniu, zwołanem specjalnie w tym celu do Min. Spraw Wewnętrznych.

Przepisy więc mają wyrażać przymus, aby nadal „nie grzeszono“! Byłoby słusznem, by dalsze przepisy ukazały się niebawem i zawierały racjonalne i dostępne do wykonania sposoby rekonstrukcji egzystujących palenisk. Nie można zapominać, że piece do ogrzewania i kuchenne nastęrczają tak trudne do rozwiązania zagadnienia oddymiania, że nawet w tych krajach, gdzie przepisy o oddymianiu posunięte są najdalej (Francja, Anglja), nie obejmują one domów mieszkalnych.

Skrętnie badania, robione w różnych miastach, ostatnio w Berlinie, gdzie warunki opalania domów są najbardziej zbliżone do naszych, wykazały wprawdzie, że najpoważniejszą przyczyną zadymiania miast są spaliny domów mieszkalnych, lecz bezspornie poza niemi egzystuje cały szereg palenisk drobnego przemysłu, ulokowanego w dzielnicach mieszkalnych, który naogół mało interesuje się racjonalnem i bezdymnem spalaniem jak np. piekarnie. Na te paleniska niebawem ma być również zwrócona uwaga. Z punktu ustawowego nie mogą one podpaść li tylko pod przepisy budowlane, bo w tych wypadkach zarządzenie musi być uzgodnione z ustawą przemysłową.

Co się tyczy palenisk przemysłowych, to dziś egzystuje cały szereg uławiaczy, wyrabianych przez firmy krajowe, jak np. oddzielacze według patentu inż. van Tongeren, budowane przez Zjednoczone fabryki L. Zieleniewski i Fitzner-Gamper, a które łatwo dają się wbudować w egzystujące kominy. Koszt tego rodzaju urządzeń jest różny, zależnie od wielkości urządzenia, i wynosi dla instalacji kotłowych 350 do 1.500 zł. na tonnę wyprodukowanej pary na godzinę. Nowe instalacje kotłowe buduje się obecnie zawsze z bezdymnymi paleniskami.

KRONIKA ZWIĄZKOWA

Ograniczenie przywozu złomu żeliwnego z zagranicy.

Wobec żądania Ministerstwa Przemysłu i Handlu możliwego ograniczenia importu oraz poczynienia wszelkich starań w celu rozwoju eksportu, Komisja Łomu Żeliwnego na swem posiedzeniu w dn. 5 lipca postanowiła znacznie ograniczyć wydawanie zaświadczeń na otrzymywanie zezwoleń na bezcłowy przywóz łomu żeliwnego z zagranicy, uwzględniając jednak w pierwszym rzędzie zapotrzebowanie odlewni, eksportujących swe wyroby zagranicę. Jest zatem konieczne, aby odlewnie przystąpiły niezwłocznie i energicznie do zaopatrzenia się w łom żeliwny krajowy.

Komunikat Grupy Odlewni przy P. Z. P. M. w sprawie Międzynarodowego Kongresu Odlewniczego.

Grupa Odlewni rozesała do swych członków komunikat, z którego podajemy niektóre ustępy:

W roku bieżącym, począwszy od sierpnia, odbywa się w Brukselli Wystawa Światowa.

Na Wystawie, na której bogato reprezentowany jest przemysł międzynarodowy we wszystkich swych gałęziach, Polska posiada własny swój pawilon.

W czasie trwania Wystawy odbędzie się w Brukseli w dniach 20—25 września **Międzynarodowy**

Kongres Odlewniczy oraz **Doroczna Sesja Międzynarodowego Komitetu Stowarzyszeń Technicznych Odlewniczych**, na której zwykle są omawiane zasadnicze sprawy techniczno-odlewnicze o charakterze międzynarodowym; obecnie komitet koordynuje sprawy dotyczące opracowania słownika technicznego odlewniczego i badania żeliwa.

Tegoroczny kongres oraz sesja komitetu mają dla odlewnictwa polskiego specjalne znaczenie, gdyż prezesem na rok bieżący Międzynarodowego Komitetu Stowarzyszeń Technicznych Odlewniczych, a również przewodniczącym kongresu oraz sesji komitetu jest prezes zarządu Grupy Odlewni, p. dyrektor inż. K. Gierdziejewski, który jest jednocześnie prezesem Koła Odlewników przy Stowarzyszeniu Techników Polskich.

Koło Odlewników przy Stowarzyszeniu Techników Polskich w Warszawie, które jest jednocześnie członkiem Międzynarodowego Komitetu Stowarzyszeń Technicznych Odlewniczych i członkiem współdziałającym Grupy, przyjmuje czynny udział w pracach Komitetu i zgłosiło na Kongres referat zamienny p. t. „Odlewy stalowe „zdrowe“ i „chore“.

Zarząd Grupy Odlewni, doceniając wagę międzynarodowej współpracy na polu odlewnictwa, oraz wychodząc z założenia, że na Międzynarodowym Kongresie Odlewniczym nie tylko nie powinno zabraknąć odlewników polskich, ale że reprezentacja odlewnictwa polskiego na kongresie winna być — w obliczu innych narodowości — bardzo liczna, postanowił wziąć oficjalny udział w kongresie oraz powierzył przewodnictwo oficjalnej delegacji polskiej prezesowi swego zarządu p. dyrektorowi inż. K. Gierdziejewskiemu.

Z powyższych względów Grupa zwraca się do wszystkich swoich członków z apelem do jaknajliczniejszego obesłania wspomnianego Kongresu, uważając za punkt ambicji odlewników polskich obecność ich wśród czołowych przedstawicieli odlewnictwa międzynarodowego.

Stroną techniczną wyjazdu członków Grupy na Kongres (ewentualnymi paszportami ulgowymi, przejazdami, programem pobytu w Brukselli i t.p.) zajmie się biuro zarządu Grupy. Celem umożliwienia mu tego zadania, Grupa zwraca się do dyrekcji poszczególnych odlewni o możliwie wczesne nadsyłanie zgłoszeń do udziału w oficjalnej delegacji polskiej. Udział w Kongresie przyjmować mogą i panie. Po Kongresie przewidziane jest zwiedzanie znaczniejszych Zakładów Przemysłowych, jak również wycieczki krajoznawcze po Belgji.

Organizacyjny komitet Kongresu w Brukselli przewiduje oprócz oficjalnych delegacji, przyjazd, w związku z wystawą światową, licznych wycieczek, złożonych z majstrów i rzemieślników.

Zarząd Grupy Odlewni uważa zorganizowanie takiej wycieczki za bardzo pożyteczne i prosi zarządy odlewni aby z pośród swoich majstrów i rzemieślników odlewniczych zgłosiły kandydatów na uczestników wycieczki.

Po powrocie wycieczki do kraju zarząd Grupy Odlewni wspólnie z zarządem Koła Odlewników urządzi konkurs dla majstrów i rzemieślników na najlepszy opis spostrzeżeń technicznych z wystawy.

Przewidywane są trzy nagrody za najlepszy taki opis (złotych 100, 50 i 25).

Udział w oficjalnej delegacji polskiej na Kongres Odlewniczy, jak i w wycieczce majstrów i rzemieślników odlewniczych na wystawę w Brukselli, odbędzie się na koszt wyjeżdżającego, względnie na koszt zarządu danej odlewni.

Wysokość kosztów wyjazdu będzie zależna od liczby wyjeżdżających, jak również od otrzymania zniżek paszportowych i kolejowych.

ZWIĘKSZENIE MOCY ELEKTROWNI WARSZAWSKIEJ KOSZTEM SIĘDMIU MILJONÓW ZŁ

Zarządca sądowy elektrowni warszawskiej inż. A. Kühn złożył Zarządowi Miejskiemu projekt zwiększenia mocy elektrowni przez wstawienie nowego turbozespołu i kilku kotłów kosztem około 7.500.000 zł., a to w przewidywaniu, że wobec wzrostu spożycia, obecne rezerwy elektrowni okażą się za parę lat niewystarczające,

Ponieważ wykonanie projektu rozszerzenia elektrowni zajmie około 2 lat, już obecnie należy przystąpić do przeprowadzenia przetargów, udzielenia zamówień i przystąpienia do robót wykonawczych,

Dzięki tym inwestycjom, moc elektrowni byłaby zwiększona o 25.000 kilowatów i byłaby doprowadzona do 82.900 kWh.

NOWE LINJE OKRĘTOWE

Armator norweski W. Wilhelmsen z Oslo uruchamia nowe regularne połączenie Gdyni z następującymi portami: Savannah (Stany Zjednoczone), Havanna (Kuba), Vera-Cruz i Tampico (Meksyk), Nowy Orlean, Galveston, Houston (Stany Zjednoczone). Statki na tej linii będą kursować raz na miesiąc między 15-ym a 20-ym każdego miesiąca.

Pierwszy statek odpłynie z Gdyni w sierpniu r. b. Czas trwania podróży do portu Savannah wynosi około 3 tygodni.

W ten sposób wypełniona została luka w bezpośrednich połączeniach Gdyni, która posiada dotychczas jedynie komunikację jednostronną z Meksykiem. Obecnie linja uruchamia regularne połączenia okrętowe w obu kierunkach, co niewątpliwie przyczyni się do wzrostu handlu zagranicznego Polski zwłaszcza z Meksykiem, który interesuje się głównie importem rur, maszyn włókienniczych, naczyń emaljowanych i blachy ocynkowanej.

Ceny metali według notowań giełdy londyńskiej w dn. 16. VII. 1935 r. w złotych po kursie dnia za tonnę metr.

Aluminium	2577	Miedź standard	827
Antymon	1185	Ołów miękki	364
Cyna standard	5982	Nikiel	5218
Cynk hutniczy	358	Rtęć	9001
Miedź elektrolityczna	921	Srebro za 1 kg.	106

Na rynku londyńskim w bieżącym tygodniu ceny metali kształtowały się, w porównaniu z ostatnimi naszymi notowaniami, następująco: z wyjątkiem antymonu i srebra, które obniżyły się pierwszy o ok. 2%, drugie o ok. 3,5%, pozostałe metale podniosły się, a mianowicie: miedź standard o ok. 0,5%, miedź elektrolityczna o ok. 8,5%, ołów o ok. 4%, cyna o ok. 1% i cynk o ok. 0,5%. Aluminium, nikiel i rtęć bez zmiany.